

Fájdalom a boldogságnak
 Egyik alkatrésze.
 Az örömnök levegőjét
 Megtisztítja bánat,
 A kizajlott búfelhőkön
 Szép szivárvány támad...

Gazdag vagy? rang, hatalom, születés által kiemelkedve embertársaid milliói közül, mindennel birsz, mit földijónak neveznek — és szivedben mégis érzed egy hiányt, mit semmi ki nem pótolhatsz e miatt szived, lelked fáj, sajog, vérezik? ... Jöjj e szent asztalhoz, végy szent lelket a kegyelem jegyeiben: a hitben és jócselekedetekben föltalálsz, mi után szived, lelked eped, sóvárog.

Bűnös vagy? rettegsz az ítélet nagy napjától? Téged is hív Jézus biztató szözetával, mert Isten nem akarja a bűnösök elveszését, sőt atyai öröme van abban, ha a bűnös megtérés a megtéréshez illendő gyümölcsöket terem.

Mind, mind, ki szenved, csügged, roskadoz, ki igaz, vagy bűnös — mindenkit egyaránt hív Jézus: jöjjetek hozzám mindnyájan, én megnyugtatlak titeket.

* * *

Halljuk, oh halljuk Uram a te hívogató szözetodat és sietünk tehozzád térni az élet utairól, mint elfáradt vándorok, hogy tenálád erőt, bátorságot, pihenést, vigasztalást, szentlelket nyerhessünk.

De mindenekeelőtt boruljunk le, imádkozzunk bűneink bocsánatjáért. stb.

RÉDIGER GÉZA.

III.

Megtélének mindnyájan szentlélekkel és kezdének szólni más nyelveken, a mint a szentlélek ádválnékik szólniok; ennél rövidebben és érthetőbben senki sem tudná kifejezni ama csodás eseményt, mely a kereszténység első pünkösztje alkalmával egészen elragadta s lázas izgatottságba hozta a Jeruzsálemben összegyűlt minden rendű és rangu népeket elanyyira, hogy némelyek azok közül még a bor mámorával is kezdék gyanuba hozni a tiszta lelkesültség szent hevületétől lángoló tanit-

ványokat. S ezen nem is lehet csodálkozni afiai! hiszen mindenki a maga értelme szerint igyekszik megfejteni valamely előtte történő eseményt; s ha ők ily rendkívüli elragadtatásban lenni csak a részegeket látták, ki venné rossz neven tőlük, ha ama belső meggyőződés elragadtatására nem gondoltak, mely eleitől fogva volt alapvetője s világvégezetig lesz tovább-építője Jézus lelkiországnak. A vak nem beszélhet a színek árnyalatáról, s a siket azene összhangzatos szépségéről épp úgy, mint a hitetlen pogány a keresztények Istenének atyai szeretetéről, vagy az Istenben való öröm és bizalom boldogító voltáról és fölemelő hatásáról!

De nem is ez a lényege a dolognak afiai, hanem az, hogy a szentlélek különféle nyelveken való szólásra tette alkalmassá az apostolokat; tehát oly hatalmat adott a kezükbe, melylyel az egész világot meg lehet hódítani. Mert a míg más akkori vallások csak egyes népfajok vallásai voltak, s még azokat sem tudták lelki éhségükben kielégíteni, mert lelkük és szivük nem érté meg: addig a keresztény vallás nyelve oly általános nyelv lőn, a melyet zsidók és görögök, médek és frigiaiak, Rómában és Áthénben, Efézusban és Korinthusban egyaránt megértének, s az elragadtatással vegyült csodálkozás hangján kiáltának fel: mi módon van, hogy halljuk őket a mi tulajdon nyelvünkön szólni s hogy a mi nyelvünkön szólják az Istennek nagyságos dolgait!

És oh, hogy is ne értették volna meg azt az édes zengésű nyelvet, mely Istent szerető atyának mondá, ki nem a véres áldozatokban gyönyörködik, hanem szivünk tisztaságát kívánja áldozatul; mely azt mondá: mindnyájan Istennek gyermekei s egymásnak testvérei vagytok; fiak és örökösök, tehát nem jövevények és zsellérek, s mely ezt is mondá: Isten nem akarja a bűnösnek halálát; hanem hogy megtérvén éljen; mert nagyobb öröm van az Isten országában egy megtért bűnös, mint száz felett. A mely vallás így szól az emberekhez az bizonyos lehet, hogy mindenütt megértik s eljön az idő, mikor mindenek ennek szavára fognak hallgatni.

E terített asztal vendégsége is ennek a nyelvnek kifejezése s azt jelenti: hogy a ki az igazságért küzd, szenved, vagy meghal, az ez által halhatatlanná lesz s nyomában minden vércseppjéből megannyi elszánt hősök támadnak, kik az elesett zászlót felragadják s kik addig küzdenek, míg azt vagy kitézik a győzelem várfoára, vagy elesnek dicsőn, de magukat meg nem adják soha!!

E püNKösti szent ünnepen mi is afiai ily elhatározással járuljunk ide; azzal a szent és erős elhatározással, hogy szent vallásunk és édes hazánk jólléteért és felvirágzásaért s ezek hivei és gyermekei boldogságáért minden tőlünk telhető áldozatra készek leszünk s szívünk tisztaságát, s lelkünk büntelenségét minden küzdelemben megtartani igyekezünk. Oh vajha az apostolokra kiáradott szent lelkesedés kitöltetnék mireánk is bőv mértékben, hogy ez elhatározásunk valóSítására tenne erősekké és kitartókká! Hogy ezt megnyerjük, jertek imádságunkban kérjük jó Istenünk áldott segedelmét stb.

ÜRMÖSI KÁLMÁN.

PÁRISI LEVÉL.

PÁRIS, 1888. márt.

(János Jelenésekkönyvének irodalmi forrásai és szerkezete, Sabatier A. tanártól.)

Szerkesztő úr!

Már rég nem irtam a theologiai társulatról, mely havonként tartja üléseit és látható eredménnyel működik. Ott szép tanulmányokat szoktak felolvasni és nevezetes munkák felett tartanak vitákat. Különösen az utóbbi ülésekben a társulatnak két legkitünőbb tagja nagyértékű tanulmányokat olvasott fel. S éppen ezek egyikét akarom ez alkalommal ismertetni.

A János Jelenések könyvéről már annyit irtak és annyit vitakoztak felette, hogy e tárgy mintha már csaknem kimerítettnek látszott volna és mintha semmit sem lehetne róla újat mondani. Mindazonáltal egy-egy bíráló ismételten e tárgyra vonta a figyelmet valamely új hypothesisal és felújította a vitát. Ez az eset most ismét, azóta, hogy Vischer munkája 1886-ban megjelent. E művet Menegoz, a párisi prot. theol. facultas tanára ismertette a theol. társulat egyik ülésén. Vischer hypothesise eléggé ismeretes, főleg mióta Harnack elfogadta s „Texte und Untersuchungen“ czimű munkájában teljes érvényre emelni igyekezett. E hypothesisist röviden ezekben lehet összegezni: A János Jelenésekkönyve abban az alakban, melyben ma van, bár homogén mű, nem egyéb, mint egy keresztény irótól átdolgozott primitív zsidó apocalypsis, melyhez a keresztény szerző előszót (I—III. fej.) és befejezést (XXII. fej. végén) irt és hogy a zsidó eszméket a keresztények épületére felhasználja, itt és ott könnyen felismerhető közbeszúrásokat tett.

Hogy a Jelenésekkönyve nem egyéb, mint egy keresztény által átalakított zsidó mű és hogy egészében homogén, éppen ez az, a mit Sabatier megtámad, s a minek alaptalanságát kimutatja. Mindenekelőtt azt a kérdést teszi fel: egységes, homogén munka-e a Jelenések könyve, mely a János néven maradt reánk? Nem régiebb és újabb elemekből van-e összeszerkesztve? Feleletét azzal kezdi, hogy